

[Formanden]

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Landsarbejdsnævnets sammensætning, registeranvendelse, opkrævning af arbejdsgiverbidrag, arbejdsgiverens oplysningspligt, aldersgrænse for dagpenge m.v.).

(Lovforslag nr. L 144. Fremsat 21/2 80. Første behandling 18/3 80. Betænkning 14/5 80).

Der var stillet 32 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene samt spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Glistrup (FP):

Den gældende arbejdsløshedslov er noget bras. Den stammer tilbage fra den herostratisk berygtede VKR-regering, der jo så inderligt gerne ville finde et eller andet grundlag for et alibi for, at den var åh så social, så social. Derfor satte disse folk, der havde meget ringe kontakt til arbejdspladserne, sig ned – som de franske generaler har gjort i enhver mellemkrigstid – og forsøgte at vinde det slag, som var tabt på arbejdsløshedsfronten i 1930'erne. Man fandt – og fandt selvfølgelig med rette – at den arbejdsløshedsunderstøttelse, som rent faktisk blev ydet i 1930'erne, var uanstændigt lav, og som samfundet havde udviklet sig i den mellemliggende menneskealder, var der nu råd til en væsentligt højere arbejdsløshedsunderstøttelse. Der skete så blot det, at man overreagerede og satte understøttelsen op til en sats, der måske nok talte pænt om VKR-regeringens gode hjerter, men bestemt ikke om deres

hjerter, når man i den grad fik uoverensstemmelse mellem dagpengeniveauet og så mange andre ydelser her i samfundet.

Man tænkte stadig væk i 1930'ernes baner, hvorefter arbejdsløshedsunderstøttelsesberettigede var heldagsbeskæftigede mænd inden for industriområdet og i og for sig ingen andre. Det tør nok siges, at udviklingen har været en sådan ned gennem 1970'erne, hvor efterhånden flere og flere med helt andre baggrunde er blevet organiseret som berettigede i henhold til arbejdsløshedsunderstøttelsesreglerne. Vi kan simpelt hen ikke køre meget længere med VKR-tidens lovgivning.

Derfor er det i og for sig at hilse med begejstring, at arbejdsministeren nu er begyndt at lave om på loven, men han er alt, alt for lidt vidtgående. Han skulle have nedbrudt den lov totalt og så fremsat et fuldstændig nyt forslag til lovgivning på det område, som der her er tale om.

Nu skal vi i stedet for samling efter samling behandle disse ting sporadisk og pletvis i form af ændringsforslag hist og pist. Det er det, der nu manifesterer sig i, at der er en udvalgsbetænkning med ikke mindre end 32 ændringsforslag.

Ud af disse 32 ændringsforslag er der i og for sig kun et eneste, som har et visionært vingefang, som virkelig kan føre til en principiel forbedring, og det er ændringsforslag nr. 22, nemlig forslaget vedrørende arbejdsgiverbidrag. Situationen er så ganske tydeligt den, at der ikke er nogen som helst, der vil drømme om ved lov at pålægge arbejderparten at give sin ydelse, nemlig sin arbejdskraft, uden at få et vederlag for det. Derfor er det skrupskørt, at loven vender tingene om og pålægger arbejdsgiverparten at give et bidrag til arbejdsløshedsunderstøttelse – altså i situationer, hvor arbejdsgiverparten ikke har fået modydelsen. Derfor er de regler, som vi har i §§ 83–85 i den gældende lov, i sig selv forfejlede, og de bliver endnu værre med lovforslagets punkter nr. 11–13, som indebærer, at man skal udvide arbejdsgiverbidragene yderligere. Det er en principiel fejltænkning. Det påhviler samfundet som sådant – i øvrigt i overensstemmelse med Danmarks Riges grundlovs § 75 – at sørge for, at folk, der kommer ud i uforskyldt arbejdsløshed, får en rimelig og god og rundelig social bistand, men det kan under ingen omstændigheder være rigtigt at pålægge en

[Glistrup]

særgidselgruppe at betale disse særlige bidrag, og derfor bør alle regler om særskilte arbejdsgiverbidrag uddyddes.

Det er selvfølgelig rigtigt, at de, der sælger deres arbejdskraft under sådanne forhold, at deres risiko for arbejdsløshed er særlig stor, traditionelt f. eks. sådan noget som murerfaget, der set i historisk belysning har haft vanskeligt ved at få tilstrækkeligt mange arbejdsdage året rundt på grund af det danske vejrlig o. lign., i selve deres almindelige tariffer må sælge deres arbejdskraft til en højere pris og derfor, når de er i arbejde, får en forholdsmæssigt højere løn, end f. eks. de, der udgør modpolen, som f. eks. offentligt ansatte tjenestemænd, der jo kan indstille sig på, at de er så nogenlunde sikre på at have beskæftigelse, fra de bliver ansat som 22-27-årige og frem til de når pensionsalderen, og hvor det så selvfølgelig må medføre, at arbejdsgiverbidraget i anledning af, at der ikke eksisterer nogen arbejdsløshedsrisiko for de pågældende, fører til en relativt lavere løn, end der ellers ville være tale om. Men det er forkert ud over sådanne reguleringer over for arbejdsgiverne i de enkelte brancher – under hensyntagen til branchens forhold – at indføre noget som helst om generelle pligter for arbejdsgiverne til i denne egenskab at yde bidrag, lige så vel som det ville være forkert, om en bestemt gruppe – f. eks. lokomotivførerne – i særlig høj grad skulle betale for de danske museer eller et eller andet tilsvarende, som man altså mener der i bred almindelighed skal betales til af de enkelte skatteydere. Derfor er det forkert at opretholde den ordning, som den gældende lov har på dette område, og jeg må stærkt anbefale, at man stemmer for ændringsforslag nr. 22.

Blandt den øvrige store, brede mængde af ændringsforslag er der nogle, der går ud på at lette administrationen, sammenlignet med gældende lov og sammenlignet med arbejdsministerens forslag, og det er en tankegang, som fremskridtspartiet er stærk tilhænger af. Det, som er en af grundskavankerne, fejlkonstruktionerne, i den gældende lov, er, at den har lagt op til en alt for indviklet administration og alt for mange ministerbemyndigelser. Det burde være således, at den enkelte på et så fundamentalt område som hans rettigheder i det tilfælde, at han blev arbejdsløs, kunne læse dem direkte i loven, men det kan

han langt fra med den udformning, loven har i øjeblikket.

Som et led i at forsøge at simplificere administrationen har venstresocialisterne stillet en række forslag om at afskaffe arbejdsmarkedsnævnene og landsarbejdsnævnet, og selv om det kan være lidt svært at reparere på de enkelte paragraffer i en lov, der i sig selv er fejlkonstrueret, er det et skridt i den rigtige retning, og derfor vil fremskridtspartiet stemme for den serie ændringsforslag fra venstresocialisterne.

Venstresocialisterne har også stillet et andet ændringsforslag, der for den overfladiske læser kan virke særdeles tillokkende, nemlig et forslag, som går ud på, at der skal være en ligestilling mellem de to parter, således at når arbejdsgiveren kan afvise anvist arbejdskraft, skal arbejderne også kunne afvise anvist arbejde og sige: jeg vil ikke arbejde for den Bonde Nielsen, eller hvem det nu er, som den pågældende arbejder ikke har lyst til at blive beskæftiget hos. Der er imidlertid i selve lovens system slet ikke den ligestilling, som venstresocialisterne her forsøger at foregøgle, for sandheden er jo den, at den arbejdsgiver, der siger nej til at beskæftige arbejdsmand Nielsen, ikke af den grund får nogen skatteyderbetalt støtte, hvorimod den arbejdsmand Nielsen, der siger nej til at blive beskæftiget hos en given arbejdsgiver, fortsætter med at få arbejdsløshedsunderstøttelsen. Da der altså i selve lovens grundlæggende princip er en forskel på parterne, kan det derfor ikke nytte noget at tro, at man, som venstresocialisterne foreslår det, med den stribe ændringsforslag, jeg her omtaler, kan opnå at skabe en ligestilling.

Så er der i øvrigt nogle ændringsforslag, som går ud på, at hvis man skal bevare arbejdsgiverbidraget, skal man i hvert tilfælde indskrænke dets anvendelsesområde, og for så vidt resultatet skulle blive det, at ændringsforslag nr. 22 skulle blive forkastet – i den yderste konjunktivs udtryk – vil man fra fremskridtspartiets side sige: stem for dette ændringsforslag, der går ud på, at arbejdsgiverpligten i hvert tilfælde bliver så meget mindre, og at det altså bliver de almindelige skatteydere, der i bred almindelighed skal betale de udgifter, som nu engang er forbundet med dette område!

Der er nogle ændringsforslag i relation til 67 års reglen, og derom er overvejelserne i

[Glistrup]

fremskridtspartiets gruppe blevet, at arbejdsministeren nok her har fundet et af sine glimrende guldkorn ved at foreslå det således, at når man har rundet den almindelige folkepensionsalder, skal man ikke ved siden af det kunne opnå arbejdsløshedsunderstøttelse. Det er glimrende, hvis man efter 67 års alderen kan fortsætte med at arbejde, for dette land har brug for en ganske aldeles enorm arbejdsindsats udført af såvel dem, der er over, som dem, der er under 67 år – ellers kan vi ikke tilbagebetale vores udenlandsgæld – men at sige, at de, der i kraft af lovens almindelige aldersgrænseregulering i pensionsloven er berettigede til folkepension, derudover også skal have arbejdsløshedsunderstøttelse, er der nok ikke nogen rimelighed i, og derfor vil vi på dette punkt støtte arbejdsministeren – den røde lampe lyser, så snart jeg siger, jeg vil støtte arbejdsministeren, så nu må jeg slutte dette indlæg.

Enggaard (V):

Siden dette lovforslag var til første behandling, er tinget jo blevet gjort bekendt med, at forslaget nu er en del af det firepartiforlig, som er indgået imellem regeringen, det radikale venstre, kristeligt folkeparti og centrum-demokraterne.

Det kan man nok hæfte nogen opmærksomhed ved, for det er jo et forslag, som har mange vidt forskellige bestanddele i sig, som peger i hver sin retning, men der er jo også bestanddele i det, som i høj grad påfører erhvervene øgede omkostninger, og som man derfor må regne med i virkningerne af det firepartiforlig, som er indgået. Det kan nok forbavse én en smule, at man så nemt har kunnet acceptere dette forslag, så meget mere som man jo i andre henseender taler om, at man gerne vil aflaste erhvervslivet for omkostninger.

Som jeg sagde ved forslagets første behandling, er der bestanddele i forslaget, som vi kan være tilhængere af, fordi de øger kontrolmulighederne for udmåling af arbejdsløshedsdagpenge, og der er også besparelser i visse elementer af forslaget, som vi kan være tilhængere af. Men vi er stærkt bekymrede, også efter de oplysninger, vi har fået i udvalget under arbejdet med forslaget, for den ekstra likviditetsbyrde, som forslaget som helhed vil pålægge erhvervslivet.

Jeg kan sige om de mange ændringsforslag, der er stillet, at venstre agter at stemme imod de ændringsforslag, som er stillet af venstresocialisterne, at vi agter at stemme for ændringsforslag nr. 13, som er stillet af fremskridtspartiet, og som er af mere formel karakter med hensyn til ansvarsplaceringen, at vi agter at stemme for arbejdsministerens ændringsforslag nr. 1 og 24, og at vi selv sagt anbefaler tinget at stemme for ændringsforslag nr. 23, stillet af venstre og det konservative folkeparti. Man vil se, at vi her har ønsket at friholde erhvervslivet for bidragspligt for de første to medarbejdere imod hidtil én. Vi finder, at dette er en rimelig aflastning af i første række de mindre virksomheder, som jo også andre partier ellers taler så meget om at de gerne vil støtte – jeg tænker her i særlig grad på det radikale venstre, der jo har fremført en hel del argumentation netop på det punkt, og derfor vil det skuffe os meget, hvis det radikale venstre skulle stemme imod ændringsforslag nr. 23.

Grethe Fenger Møller (KF):

Det konservative folkeparti kan stemme for de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag. Vi betragter disse ændringsforslag som værende af redaktionel karakter og mindre betydning. Vi kan naturligvis også stemme for det ændringsforslag, vi selv har stillet sammen med venstre, men kan ikke medvirke til de øvrige ændringsforslag, der er stillet.

Hvad angår lovforslaget som helhed, vil jeg henvise til, hvad jeg sagde under førstebehandlingen, nemlig at vi mener, det er positivt, at lovforslaget indeholder bestemmelser, der giver offentlige besparelser, men at vi er meget bekymrede over, at lovforslaget også betyder, at der bliver tale om mere administration og flere udgifter for erhvervslivet i en tid, hvor også regeringen gerne vil lægge op til, at man må gøre noget for at lette erhvervslivet. Det ønsker vi i hvert fald fra konservativ side, og vi kan derfor ikke medvirke til gennemførelsen af et lovforslag, som vi finder giver erhvervslivet flere byrder i en tid, hvor vi mener at det, der er afgørende, er, at man hjælper erhvervslivet og letter dets forhold.

Lilli Gyldenkilde (SF):

[Lilli Gyldenkilde]

Vi kan stemme for arbejdsministerens ændringsforslag. Vi anser også i hvert fald det ene for redaktionelt og det andet for ganske fornuftigt.

SF kan stemme for de af VS stillede ændringsforslag med undtagelse af dem, der handler om landsarbejdsnævn og arbejdsmarkedsnævn. Vi er ikke enige med VS i, at disse nævn er et ubetinget onde for lønmodtagerne.

Vi stemmer imod dem af fremskridtspartiets ændringsforslag, der er lavet af arbejdsgiverhensyn, og for, hvor fremskridtspartiet tilsyneladende også er enig med SF.

Venstres ændringsforslag om fritagelse for arbejdsgiverbidraget, hvor der kun er én ansat, kan vi ikke stemme for. Vi mener, at alle arbejdsgivere må betale, og at det i en tid, hvor der lægges store byrder på lønmodtagerne, ikke er rimeligt at lave en sådan ændring.

Jeg skal så kort sige et par ord om SFs ændringsforslag, der handler om 3 ting, og som jeg vil anbefale at man stemmer for. Dels handler de om at prøve at forhindre en del af alt det attesteri, som ikke er til at holde ud. Folkene ude i A-kasserne fortæller os, at der i forvejen er besvær med at få de 26 ugers attester fra arbejdsgiverne, som man har krav på, og går man nu over til – hvilket også fremgår af bemærkningerne til dette lovforslag – at beregne ikke på grundlag af 4 uger, men på grundlag af 13 uger, bliver der, eller kan der i hvert fald blive, tale om yderligere forsinkelser. Det synes vi ikke er noget gode, så det går vi imod, og vi vil altså anbefale, at man stemmer for dette ændringsforslag.

Et andet af ændringsforslagene handler om at prøve at forhindre, at man diskriminerer folk, der er blevet 67. Det er reelt det, der ligger i dette lovforslag fremsat af arbejdsministeren, for det betyder nemlig, at folk, der, til trods for at de er 67, har ønsket at blive på arbejdsmarkedet, fordi de er raske og rørigе og mener, at de kan opfylde et job, altså ikke kan få arbejdsløshedsunderstøttelse, hvis de bliver fyret i 8 eller 14 dage på grund af arbejdsmangel. Det kan de ikke ifølge bemærkningerne, og jeg har bedt om i betænkningen at få optrykt et bilag som svar på spørgsmål nr. 7 og 8, hvoraf det klart fremgår, at det kan de ikke. Vi finder, det er et udtryk for diskriminering af folk. Vi er til-

hængere af, at de ældre får mulighed for at gå tidligt af og gøre plads for de unge på arbejdsmarkedet, men vi finder ikke, at man skal gøre det med metoder som dem, der her er lagt op til.

I øvrigt kan jeg ikke dy mig for at sige, at jeg synes, det var en hyklerisk tale, fremskridtspartiets ordfører her holdt, for fremskridtspartiet plejer ellers altid at tale så jævnt og pænt om pensionisterne, men her går de altså selv med til at lave en klar diskriminering af ældre mennesker.

Såfremt der er tale om en dobbeltdækning, må der kunne findes en anden løsning, og vi ville være til at tale med, hvis vi skulle finde en sådan anden løsning.

Det tredje ændringsforslag handler om at give A-kasserne tid til at indarbejde de nye ting. Som allerede sagt får vi meldinger ude fra folkene ude i A-kasserne, som siger, at de er ved at drukne i nye love, cirkulærer og bekendtgørelser. Derfor har vi stillet et ændringsforslag om, at ikrafttrædelsen af dette lovforslag, hvis det bliver vedtaget, i det mindste skubbes hen til 1. januar 1981; det vil give den fornødne tid til at sætte tingene i gang.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

SF har lige meddelt, at de vil stemme imod de ændringsforslag, som fremskridtspartiet har stillet af arbejdsgiverhensyn. I den anledning skal jeg én gang for alle slå fast, at fremskridtspartiet aldrig nogen sinde stiller noget som helst forslag under hensyntagen til særlige specialbefolkningsgrupper, men altid afvejer, hvad der tjener befolkningen som helhed bedst, og det vil sige, at SF ikke stemmer imod nogen af vore ændringsforslag. SF beskyldte os lige for, at vi skulle være hykleriske, i anledning af, at vi ikke vil give arbejdsløshedsunderstøttelse til folk over 67 år, til trods for at vi ellers fører en særdeles positiv linje over for denne ældre befolkningsgruppe. Ja men vi fører den linje, at man ikke skal have særydelser, ikke skal have særpensioner af nogen art, og det er denne holdning også i bedste overensstemmelse med. Så det er ikke hykleri.

Bolvig (RV):

[Bolvig]

Venstres hukommelse rækker måske ikke tilbage til de sørgmuntre regeringsdage i juli 1979, hvor partiet gjorde sig anstrengelser for at få det radikale venstre til at medvirke til en ændring af arbejdsformidlingsloven. Vi ændrede reglen om, at der skulle betales halvt arbejdsgiverbidrag for de to første arbejdere i en virksomhed, til, at der ikke skal betales bidrag for én helårsarbejder. Vi kunne hverken dengang eller nu overtale socialdemokratiet til at acceptere en fritagelse for to helårsarbejdere.

Men mere overraskende end den socialdemokratiske modvilje er venstres ændringsforslag til § 83. Venstre foreslår nu en fritagelse for 2 og åler det radikale venstre for, at vi ikke er medforslagsstillere. Venstre mener jo ikke en pind med dette forslag ud over måske at drille mit parti, for i sommeren 1979 – altså for mindre end et år siden – afviste man som regeringsparti radikale ønsker om en sådan fritagelse. Venstre ville overhovedet ikke diskutere en lempelse, der ganske rigtigt især vil hjælpe det mindre erhvervsliv, medens man nu er åh så villig.

Harve venstre ikke i selvtilstrækkelig opøjethed forladt forligsforhandlingerne, kunne vi måske i fællesskab have fået en sådan lempelse indført. Nu er det jo kun en tom demonstration.

Jeg vil dog gerne love hr. Enggaard, at det radikale venstre fortsat vil forsøge at få en sådan ændring indført, og da hr. Enggaard jo ved, at vi har indflydelse, ved han også, at der er chancer for, at vi kan få det gennemført og få et resultat ud af det.

Det er i det hele taget besynderligt, at venstres interesse for det mindre erhvervsliv kun viser sig, når partiet er i opposition, f.eks. ved det stillede ændringsforslag eller ved forslaget om støtte til iværksættere, som man gik imod i SV-dagene, men som man nu ivrer for. For slet ikke at tale om forslagene om at fritage mindre virksomheder for prisloven.

Det radikale venstre stemmer imod VKs ændringsforslag, men vi vil da gerne høre, hvor man vil finde de mange millioner kroner, som en gennemførelse vil koste.

Det radikale venstre kan stemme for de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag.

Tyroll (VS):

Ved førstebehandlingen gav vi fra VS' side udtryk for, at vi vender os imod de angreb, der, blandet med nogle små forbedringer på andre områder, vender sig imod understøttelsen for de ældre over 67 år, de oplæg til øgede kontrolmuligheder i forhold til de arbejdsløse, som forslaget indeholder, og de tilpasninger i classesamarbejdet, som indeholdes i ordningen af landsarbejdsnævnet og arbejdsmarkedsnævnet. VS har stillet en række ændringsforslag på disse områder, fordi vi generelt ser, at arbejdsløshedslovgivningen i allerhøjeste grad fungerer sorterende over for de arbejdsløse og over for arbejderklassen i almindelighed. Man sorterer den mindre kvalificerede del af arbejdskraften ud, og det hjælper man i allerhøjeste grad arbejdsgiverne med at gøre igennem de kontrolfunktioner, som er nedfældet i arbejdsløshedslovgivningen. Man sender først folk ud i arbejdskraftreserven, ud i arbejdsløshed, og dernæst begynder man at bestræbe sig på at ekspedere de arbejdsløse videre over i den billigst mulige opbevaring, altså at få dem hentet over på bistandshjælp så billigt som muligt.

Hvordan denne udbygning af classesamarbejdet egentlig ser ud, kan man bl.a. læse om i f.eks. det sidste nummer af Nyt fra Arbejdsdirektoratet, som fortæller noget om, hvad det er for nogle ting, der foregår på arbejdsløshedsområdet og i administrationen af arbejdsløshedslovgivningen.

Nogle af de intentioner, der ligger i de lovgivningsinitiativer, som for øjeblikket gang på gang kommer fra arbejdsministerens hånd, finder udtryk i det, overvismand, professor Hans E. Zeuthen siger på s. 98 i dette skrift, hvor han siger, at når man har fjernet den simple nød som begrundelse for arbejdsanvisningen, altså at folk er økonomisk pressede, må man sørge for at tage mere krasse midler i anvendelse ved den administrative anvisning af arbejde til ledige. Det skal jeg også love for at arbejdsministeren har vidst at ville følge ved at komme med det ene forslag efter det andet om kontrolmuligheder.

Hvordan classesamarbejdet fungerer, kan man få en forestilling om ved at se på de forslag, der er kommet fra et af medlemmerne af landsarbejdsnævnet, LO-økonomen Gunnar Iversen. På et møde angående § 65 og administrationen af § 65 i arbejdsløshedsloven, som drejer sig om, at man skal vurdere, om den enkelte arbejdsløse stadig væk er

[Tyrol]

placeret i en sådan situation, at han virkelig står til rådighed for arbejdsmarkedet, eller er definitivt udstødt, siger han, at han vil vove den påstand, at der i dag findes mellem 10.000 og 15.000 A-kassemedlemmer, som burde være placeret under bistandsloven, og som egentlig er revalidender, og at den sortering, han efterlyser, skal sikre, at folk placeres dér, hvor de rent faktisk hører hjemme, og det er altså under bistandsloven.

Jeg ved ikke, hvordan denne LO-økonom er i stand til at foretage den slags vurderinger, og jeg har heller ikke kunnet få et klart svar fra arbejdsministeren på et spørgsmål om, hvad der begrundes, at man lige pludselig kan lave et slag på tasken og sige, at der er 10.000–15.000 A-kassemedlemmer, som nu i virkeligheden skal over på bistandsloven og skal på revalidering. Hvad er det for en udvikling? Er der ikke tale om, sådan som arbejdsministeren selv har været inde på tidligere, at der sker en optrapning af arbejdsgivernes krav midt i denne arbejdsløshedssituation, som bevirker, at der er nogle, der presses ud, og at det i højere grad er et spørgsmål om at tage et opgør med arbejdsgivernes muligheder for at vælge og vrage iblandt de arbejdsløse end at foretage disse aktiviteter? Men her ser vi altså, hvordan et medlem af landsarbejdsnævnet vil medvirke til at sortere en lang række mennesker fra.

På anden måde kan vi også se, hvordan arbejdsformidlingen medvirker til at holde hånden over nogle aktiviteter udført af arbejdsgiverne. Her tænker jeg på den sortlistning, der finder sted, og som netop kan trives i den øjeblikkelige arbejdsløshedssituation. Der er f. eks. i det samme nummer af Nyt fra Arbejdsdirektoratet på s. 101 en udtalelse af kontorchef Palle Lenzing i arbejdsdirektoratet. Han siger:

»Hvis en arbejdsgiver siger: »Hansen vil vi altså ikke have«, kan vi lige så godt lade være med at forsøge at få Hansen ansat. Det vil være spildt ulejlighed. Sortlistningen er da også accepteret af de faglige organisationer . . .«.

Slet og ret. Man accepterer, at der gennemføres en sortlistning af arbejdsløse. Man smider dem ud og fratager dem muligheder for at få et job på den pågældende virksomhed og måske på flere virksomheder. Er det sådanne folk, der skal indlægges til revalide-

ring efter bistandsloven, eller hvem er det, der skal indlægges dér?

Oven i købet har arbejdsministeren svaret følgende om denne problemstilling på et spørgsmål af hr. Kurt Hansen:

»Efter det således oplyste er der ingen baggrund for at antage, at arbejdsformidlingens fremgangsmåde i denne sag har haft andre formål end at sikre B&W den bedst kvalificerede arbejdskraft.«

Man har givet B&W lejlighed til at sortere blandt en lang række anviste navne, og man føjer så til, at vist omkring 52 arbejdere er tidligere ansatte på B&W, som man ikke ville have ansat på virksomheden igen. Det er altså det, der foregår under arbejdsformidlingssystemet. Den førnævnte kontorchef, Palle Lenzing, mener, at problemet opstår i det øjeblik, da arbejderne får at vide, at de er sortlistede. Så begynder de måske at reagere på det. Han siger videre i artiklen:

»Alt det andet foregår dagligt på arbejdsformidlingskontorerne. Masser af virksomheder sortlister tidligere ansatte, og det erfarer arbejdsformidlingen dagligt, når man diskuterer formidlingen med arbejdsgiverne.«

Det får bare lov til at eksistere. Den funktion har det altså, at man på denne måde har frataget fagforeningerne og arbejdsløsheds-kasserne at have eneret på anvisningen af arbejde; igennem denne statsliggørelse af arbejdsformidlingen, anvisningen af arbejde, kan man altså holde hånden over sådanne aktiviteter.

Det er selvfølgelig begrundelsen for, at vi angriber den måde, man har ordnet alle disse systemer på. Der kunne nævnes flere eksempler. Man kunne gennemgå nogle flere af disse Nyt fra Arbejdsdirektoratet og vise, hvordan det fungerer, og hvordan den enkelte arbejder bliver stillet i disse situationer. Derfor ønsker vi at bryde med alle disse ordninger, tilskudsordninger osv., som lægger op til illusioner om, at det skulle være muligt at ordne arbejdsløshedsproblemet i det kapitalistiske samfund. Realiteten er, at det kapitalistiske samfund er decideret uegnet til at sikre den fulde beskæftigelse, og derfor må konsekvensen også tages. Men vi mener selvfølgelig, at hele dette arbejdsformidlingssystem skal afskaffes, og at det fremover burde være fagforeninger og arbejdsløsheds-kasser, der tager hånd om tingene og også erobrer den sidste del af det anvisningsarbejde, den job-

[Tyroll]

formidling, der finder sted. For der er jo tale om, at det kun er 10 pct. af de job, der i alt formidles, der formidles igennem arbejdsformidlingen, og det er selvfølgelig de andre job, det er nok så interessant at få fat i, og den sortering, som arbejdsgiverne udfolder dér. Derfor har VS stillet alle disse ændringsforslag.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg vil gerne starte med at takke de talende og det tavse flertal her i salen for støtten til, at vi ved anden og tredje behandling kan sikre en gennemførelse af regeringens forslag.

Denne tak kan dårligt inkludere hr. Glistrup. Hr. Glistrup siger, at lovgivningen om støtten til de arbejdsløse er helt håbløs, og at der burde komme nogle af det praktiske livs folk til for at få ryddet op i arbejdsløshedsforsikringslovgivningen. Man kunne forstå på hr. Glistrup, at han i modsætning til dem, der har lavet det nuværende system, mente at tilhøre denne kategori af folk, der havde begge ben på jorden, og som altså havde det praktiske kendskab til arbejdsmarkedets forhold.

Det nuværende system er udformet i tæt samarbejde mellem arbejdsmarkedets parter under et langvarigt udvalgsarbejde, der foregik i 1960'erne, og som bygger på et system, der er udviklet af arbejdsmarkedet selv under ledelse af statens mangeårige forligsmand Sigurd Wechseltmann. Det er altså et system, der i høj grad har været igennem de sagkyniges vurdering på arbejdsmarkedet.

Noget tilsvarende kan man næppe sige om hr. Glistrups tanker. Hvad er det, hr. Glistrups forestillinger om en effektiv arbejdsløshedsforsikring indebærer for de ledige? De indebærer, at understøttelsen for alle nedsættes til 29 kr. i timen i de første tre måneder, 26 kr. i de næste tre måneder for derefter helt at bortfalde, således at man skal på socialkontoret og få sin støtte dér.

Selv om det selvfølgelig er knyttet sammen med fremskridtspartiets skatteforslag, indebærer det – og det er jo også meningen – en voldsom forringelse af de arbejdslediges vilkår. Det kan man godt kalde et mere enkelt system – man kan godt mene, at det er et fremskridt at ødelægge vilkårene for de arbejdsledige – men det er vel ikke bare et

spørgsmål om, hvorvidt man har kendskab til arbejdsmarkedets forhold, det er vel også et spørgsmål om, hvilken holdning man har, og jeg kan sige til hr. Glistrup, at jeg bestemt ikke deler hans holdning.

Bl. a. hr. Enggaard og fru Grethe Fenger Møller har været inde på, at der nu gennemføres store belastninger af erhvervene i forbindelse med gennemførelsen af denne ordning. Regeringen deler ikke det synspunkt, at det, at virksomheder kommer til at betale det, de også hidtil skulle have betalt, men som de på grund af manglende effektiv kontrol af opkrævningen ikke har betalt, betyder en svækkelse af deres konkurrenceevne. Man kan selvfølgelig sige, at det er dyrt, at man skal til at betale de regninger, man burde have betalt hele tiden, men jeg vil ikke bruge det udtryk, at det er at svække konkurrenceevnen.

Tilsvarende vil jeg sige til venstresocialisterne og andre, der kalder det et overgreb på de arbejdsløse, at de arbejdsløse får udbetalt nøjagtigt det, de har krav på, at det efter min opfattelse ikke er noget overgreb, at folk ikke får for lidt udbetalt i arbejdsløshedsunderstøttelse. Det er udtryk for retfærdighed, at mennesker får nøjagtigt det beløb udbetalt, som de har krav på.

Flere ordførere har kritiseret disse forslag for at være forslag, der både rammer erhvervslivet og mulighederne for utilsigtet anvendelse blandt lønmodtagerne. Det er ikke nogen tilfældighed: det sigter bevidst mod afbalanceret at tage alle problemerne i lovgivningen op på én gang, og jeg glæder mig som sagt over, at et flertal i folketinget støtter denne anskuelse.

Så må jeg endelig sige til hr. Tyroll, som kom med en lang række voldsomme udfald mod arbejdsløshedsforsikringen og arbejdsformidlingsordningen i Danmark, at hvis man forestiller sig, at der er sket en skærpeelse af arbejdsformidlingen efter indførelsen af den offentlige arbejdsformidling og fjernelsen af anvisningsretten fra de faglige organisationer, så hviler det på en historisk fejlslutning og på manglende kendskab til det historiske forløb. Tværtimod kan man vel sige, at kontrollen med de arbejdsledige og anvisningen var nok så håndfast under de faglige organisationer og arbejdsløhedskasserne, som den er i vore dage under arbejdsformidlingen. Hr. Tyroll og andre ved, at vi er ikke

[Arbejdsministeren]

interesserede i en løsning, der udelukker arbejdsløshedskasserne fra at deltage i formidlingsarbejdet; tværtimod har regeringen fremsat forslag om og her i folketinget fået vedtaget et forslag om parallelanvisning for de faglige organisationer, men vi advarer folk mod at tro, at reglerne vil blive spor lempet med hensyn til kontrol osv., fordi man overlader det til de faglige organisationer at stå for formidlingsarbejdet.

Må jeg endelig for god ordens skyld sige, at jeg er ikke enig i de udtalelser af kontorchef Lenzing fra arbejdsdirektoratet, som blev refereret heroppefra. Jeg deler ikke de synspunkter, som er refereret i Nyt fra Arbejdsdirektoratet.

Glistrup (FP):

Arbejdsministeren sang en hyldestode til det praktiske livs folk, som ned gennem 1960'erne havde udviklet grundlaget for det nuværende system. Nu burde man, selv om man er arbejdsminister, virkelig vide, at hvis man fra folketingsflertallets side lokker med, at man på et givet område vil give tilskud i milliardklassen, kan man altid få særorganisationer, interesseorganisationer, til at gå med på den værste, og der er da ikke noget at sige til, at de, der sidder og skal repræsentere specielt arbejdsmarkedets folk, gerne vil gå med til et system som det nuværende, der jo i øjeblikket reelt koster statskassen 10-12 mia kr. om året som tilskud til netop deres område. Derfor er denne tilslutning da ikke noget ægte bevis for, at det er en god ordning. Jeg kender ikke nogen interesseorganisationer, der ikke ville gå med til en hvilken som helst ordning, der gav deres område 10-12 mia kr. af skatteyderpenge, og derfor er der ikke noget hold i den del af arbejdsministerens indlæg.

Når han omvendt gik mod fremskridtpartiets ændringsforslag vedrørende arbejdsløshedsunderstøttelse, var der heller ikke nogen rimelighed i det. Arbejdsministeren nævnte, at vi opererede med tre perioder: 29 kr. i timen i de første tre måneder og 26 kr. i de næste tre måneder, og derefter skulle det afgøres individuelt ud fra den sociale bistands regler, men vel at mærke som et led i et samlet system, hvor ingen, absolut ingen i dette land vil være uforskyldt arbejdsløs i mere end allerhøjest 7-8 dage, fordi vi vil gengive

det danske erhvervsliv en sådan konkurrenceevne, at der vil blive overbeskæftigelse i samfundet.

Arbejdsministeren nævnte, at det var knyttet sammen med de meget massive skattelettelser, men de vil under alle omstændigheder være af en sådan størrelsesorden, at der vil blive tale om, at man reelt får det samme i dagpenge, som man gør under de nuværende forhold, og derudover er de satser, som vi opererer med, minimumssatserne, som skatteyderne skal betale. Derudover kan man fra sin arbejdsløshedskasse, fra sociale bistandskontorer el. lign. få yderligere tilskud. Vi mener bare, at det er det rigtige, at der gælder visse bundbeløb, for at man administrativt kan komme lettere igennem med det, og dette er grundlaget for, at vi inden for de første 6 måneder opererer med de satser, der er tale om, og som i øvrigt først skal træde i kraft et halvt år efter, at fremskridtssamfundet er indført, sådan at den nuværende af arbejdsministerens parti med satellitpartier skabte arbejdsløshed vil være udryddet, før disse regler kommer til at træde i kraft. Derfor er det ikke blot hul tale og falsk lyrik, når arbejdsministeren roser det nuværende system, men det er mindst lige så galt, når han vil angribe det eneste virkelige alternativ, som også på dette område repræsenteres af fremskridtstænkningen.

Enggaard (V):

Arbejdsministeren søgte at bagatellisere den øgede byrde, som dette forslag lægger på erhvervslivet, ved at sige, at der alene var tale om nogle bidrag, som man indtil nu ikke havde indbetalt, sådan som man egentlig burde. Det er vel nok en meget forenklet fremstilling, arbejdsministeren her lægger for dagen, for sandheden er jo, at ud over, at der vil være, skal vi sige en bedre kontrolmulighed – og ingen kan have noget imod, at gældende regler bliver efterlevet – er der jo også et ændret indbetalingsmønster. Arbejdsministeren har selv givet udvalget en meget udførlig redegørelse for, hvilken likviditetsmæssig ændring dette forslag medfører for erhvervene, også i form af en direkte ekstra udgift, og det er det, som er det centrale i denne del af forslaget.

Jeg vender mig så til hr. Bolvig, som jo førte et voldsomt angreb frem mod venstre;

[Enggaard]

det må vel i virkeligheden ses som et udtryk for dårlig samvittighed over, at det radikale venstre har ladet dette lovforslag gå ind i firepartiforliget. Jeg vil godt spørge hr. Bolvig direkte: hvad er den højere mening med, at man så eksakt har optaget i forligsteksten følgende – jeg citerer:

»Det allerede fremsatte lovforslag om ændrede regler om opkrævning af arbejdsgiverbidraget til arbejdsløshedsforsikringen samt om bedre kontrolmuligheder af administrationen af arbejdsløshedsforsikringen gennemføres.«

Hvis regeringen havde haft sit flertal helt sikkert hjemme for den del af det, som er en belastning for erhvervslivet, havde der vel egentlig ikke været nogen grund til at optage dette punkt i forligsteksten.

Tyroll (VS):

Jeg skal lige for en ordens skyld sige, at de ændringsforslag, der er stillet af de borgerlige, stemmer vi imod, og de ændringsforslag, som arbejdsministeren har stillet, undlader vi at stemme til. De er af mere teknisk karakter.

Dernæst kunne jeg forstå, at arbejdsministeren ikke rigtig ville udtale sig om den udtalelse fra LO-økonomen, som jeg har kunnet forstå af et svar, jeg har fået, at arbejdsministeren er enig i, om, at 10.000–15.000 A-kasemedlemmer nu er modne til at komme på bistandshjælpen eller under revalidering. Jeg kan ikke få nogen klar begrundelse for, at man kan slå på tasken og sige, at der er 10.000–15.000, der er i denne situation. Hvad er det for nogle oplysninger, der bevirker, at man må sige, at de skal på revalidering eller på bistandshjælpen i stedet for fortsat at have en mulighed for at modtage arbejdsløshedsunderstøttelse og blive genplaceret på arbejdsmarkedet?

Så var det da positivt at høre, at arbejdsministeren ikke er enig i de udtalelser, som er faldet fra kontorchef Palle Lenzings. Men jeg må indrømme, at jeg ikke blev helt klar over, om det bare går på, at arbejdsministeren foretrækker at kalde dette noget andet, at arbejdsministeren blot mener, at der her er tale om at sikre f. eks. B&W, som det drejer sig om her, den bedst kvalificerede arbejdskraft og dermed undgå at kalde det ved det navn, som kontorchef Palle Lenzings har

brugt, nemlig sortlistning af folk, eller det er sådan, at man kan forvente, at arbejdsministeren vil gøre et eller andet ved den praksis, som, efter hvad der refereres, benyttes ude på arbejdsformidlingskontorerne, nemlig at man dagligt diskuterer sorteringen, sortlistningen, af de arbejdsløse med arbejdsgiverne. Agter arbejdsministeren at gøre noget ved den praksis?

Jeg kan forstå, at arbejdsministeren ikke vil svare; det havde ellers været rart at få et klart svar på dette spørgsmål.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2

forkastedes, idet 21 stemte for, 128 imod.

Ændringsforslag nr. 11, 15, 17, 19, 21 og 28 betragtedes som

bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 2.

Ændringsforslag nr. 3

forkastedes, idet 17 stemte for, 136 imod.

Ændringsforslag nr. 4, 6, 12, 18 og 20 betragtedes som

bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 3.

Ændringsforslag nr. 5

forkastedes, idet 15 stemte for, 140 imod.

Ændringsforslag nr. 7

forkastedes, idet 16 stemte for, 140 imod.

Ændringsforslag nr. 8

forkastedes, idet 6 stemte for, 151 imod.

Ændringsforslag nr. 9

forkastedes, idet 16 stemte for, 141 imod.

Ændringsforslag nr. 10

forkastedes, idet 17 stemte for, 140 imod.

Ændringsforslag nr. 14

forkastedes, idet 17 stemte for, 140 imod.

Ændringsforslag nr. 13

forkastedes, idet 49 stemte for, 102 imod; 5 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 16

forkastedes, idet 16 stemte for, 137 imod.

Ændringsforslag nr. 22

forkastedes, idet 16 stemte for, 138 imod.

Ændringsforslag nr. 23

forkastedes, idet 59 stemte for, 99 imod.

Ændringsforslag nr. 24

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 25

forkastedes, idet 5 stemte for, 138 imod; 11 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 26

forkastedes, idet 16 stemte for, 138 imod.

Ændringsforslag nr. 29 betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 26.

Ændringsforslag nr. 27

forkastedes, idet 32 stemte for, 122 imod.

Ændringsforslag nr. 30

forkastedes, idet 16 stemte for, 138 imod.

Ændringsforslag nr. 31

forkastedes, idet 16 stemte for, 138 imod.

§ 1 med de foretagne ændringer vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 32 om en ny affattelse af § 2

forkastedes, idet 27 stemte for, 123 imod; 5 stemte hverken for eller imod.

§ 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ebba Strange):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. (Om fondsanbringelse).

(Lovforslag nr. L 135. Fremsat 19/2 80. Første behandling 18/3 80. Betænkning 14/5 80).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Kurt Hansen (VS):

Denne lov er jo en følge af den konfiskation, der skete af de indefrosne dyrtidsportioner, og den følgelovgivning, der senere blev lavet i forbindelse med dyrtidsfonden. Og jeg kan læse ud af betænkningen, at det er de samme partier, som stod bag oprettelsen af dyrtidsfonden for lønarbejdernes midler, der nu står bag dette lovforslag om justering af reglerne om dyrtidsfonden og ATP-fonden. Det var jo klart aftalt i december sidste år.

VS vil, som vi gjorde det i forbindelse med dyrtidsfonden, og som vi har gjort det i forbindelse med indefrysningen af dyrtidsportionerne, stemme imod. Der er en aldeles tæt sammenhæng, og vi må naturligvis spørge SF: hvad er egentlig begrundelsen for, at SF har viklet sig ind i dette dyrtidskonfiskationsfølgelovforslag, som det rettelig burde hedde? Det er jo interessant at få en klar udtalelse fra SF om disse ting, for man hav-